

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Prænotanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ARTICULUS III.

Vtrum in visione beatifica producat^r verbum mentis, seu
species expressa?

S U M M A R I A.

1. Explicatio speciei expressae & verbi mentis.
2. Tenet se ex parte objecti.
3. Et distinguitur ab ipso actu cognitionis.
4. Non dari in unione speciem expressam probat auctoritas S. Doctoris.
5. Et commoda paritas cum specie impressa.
6. Objectiones ex script. & PP.
7. Sensus script. & PP. eruitur.
8. Quomodo S. Thomas admittat verbum procedens ex omni intellectione?
9. Obicitur natura visionis.
10. Obicitur paritas visionis corporeae.
11. Obicitur veritas visionis, &
12. Identitas visionis & verbi.
13. Quis sit primarius conceptus representationis?
14. Neque visio corporea est species objecti.
15. Veritas cognitionis non est conformitas per modum imaginis, sed signi.
16. Verbum mentale est signum rei cognita per modum imaginis.
17. Visio beata, an sit dictio?
18. Essentia Divina non est verbum visionis beatae.
19. Angelus in sui cognitione producit verbum.
20. Omnis intellectio, praeter visionem, est simul dictio.

§. I.

Praenotanda.

1. Notandum primò. Speciem expressam secundum Philosophos esse imaginem & similitudinem objecti ipso actu intelligendi vitaliter expressam. Distinguitur à specie impressa primò: quòd species impressa pertinet ad actum primum, ac proinde sit natura prior, quam actus cognitionis; species verò expressa pertinet ad actum secundum; illa faciat objectum intelligibile & motivum, illa constituat actum intellectum & terminativum; illa comprincipiet actum visionis, illa terminet. Convenit verò cum specie impressa, quòd non sit similitudo objectiva, in qua tanquam in speculo mediata visione objectum videatur, sed quòd pariter sit similitudo formalis & medium, quo videtur objectum. Hæc species expressa etiam appellatur *verbum mentis*, quia per ipsam mens nostra rem cognita sibi ipsi intus loquitur & manifestat: unde definitur solet: *Signum formale productum ad manifestandum intellectui objectum.*
2. Notandum secundò. Etiam hanc speciem se tenere ex parte objecti, & agere vices ipsius. Ita aperte colligitur ex S. D. I. contra gentes c. 33. ubi verbum mentis appellat, *intentionem rei intellectæ*, & illam distinguens à specie impressa: *hanc, inquit, oportet considerari ut intelligibilis operationis principium: speciem verò expressam, ut terminum intelligibilis operationis, licet utrumque sit rei intellectæ similitudo &c.* & l. 4. c. 11.

esse hujus intentionis intellectæ dicit esse ipsum intelligi, & opusc. 14. esse id in quo res exprimitur, & hoc esse intellectum principale. Unde si species impressa se tenet ex parte objecti, quia per ipsam objectum est intelligibile, & principiat actum cognitionis, potiori jure species expressa se tenebit ex parte objecti, quia ipsa præstat & supplet concursum objecti in terminando, & per ipsam objectum redditur intellectum in actu.

Notandum tertio. Juxta mentem & doctrinam D. Th. hanc speciem expressam, seu verbum mentis esse aliquid procedens & resultans, adeoque distinctum ab actu cognitionis: nam in primis citato l. 4. contra gentes dicit: quòd esse ipsius sit intelligi: sed esse cognitionis non est intelligi, opusc. 13. dicit: *formatur intelligendo, & est expressum per operationem intellectus* inf. q. 28. a. 1. ad 1. *verbum cordis importat aliquid procedens ab intellectu, ut constitutum per operationem ejus.* Clarissime q. 4. de verit. a. 1. ad 4. *ipsa conceptio (quam prius vocavit verbum intellectus nostri) est effectus actus intelligendi: unde etiam quando mens intelligit se ipsam, ejus conceptio non est ipsa mens, sed aliquid expressum à notitia mentis.*

Et ratio est 1. Si ipsa cognitio esset verbum & species expressa, tunc omnis cognitio esset reflexiva super se ipsam: consequens est falsum, ergo. Sequela prob. Intellectus cognoscit objectum quatenus intelligibiliter existens in verbo, sed verbum foret ipsa cognitio; ergo illud cognosceret, quatenus existens in sua cognitione: sed cognitio cognitionis est reflexio: ergo intellectus se semper reflecteret supra se ipsum.

Ratio est 2. Objectum cognitum non minus debet esse intimè præsens & unitum intellectui, pro ut est in actu secundo, quam prout est cognoscibile in actu primo: sed in actu secundo non est intimè præsens & unitum intellectui; neque per speciem impressam, quæ se tantum tenet ex parte actus primi, habet rationem objecti motivi, & objectum tantummodo facit cognoscibile; neque per ipsam cognitionem, quippe quæ non terminatur ad se ipsam, nisi sit reflexa: ergo debet fieri intrinsecè præsens in ratione termini intellectualis per speciem distinctam & ex actu cognitionis resultantem, quæ verbum & species expressa nuncupatur. His positis sit.

§. II.

Negatur species expressa.

CONCLUSIO. Non datur, nec dari potest species expressa, vel verbum mentis in beatifica visione. Ita sentit communior Thomist. & videtur sentire Angel. D. hæc q. 12. a. 2. in c. universaliter loquens: *ex parte visa rei (quam necesse est*